

Με αφορμή
ένα βιβλίο...

Μάγεψε το θάρρος σου, Ανδρώ

Εκπαιδευτικό υλικό για το βιβλίο

Σχολική
Βιβλιοθήκη
www.sxolikivivliothiki.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ
www.patakis.gr

Μάζεψε το θάρρος σου, Ανδρώ

Εκπαιδευτικό υλικό για δραστηριότητες στη σχολική τάξη.

Σχεδιασμός: Γιώργος Χατζόπουλος, εκπαιδευτικός

Αγαπητοί εκπαιδευτικοί,

Το παρόν υλικό σχεδιάστηκε για το βιβλίο *Μάζεψε το θάρρος σου, Ανδρώ* του Γιώργου Χατζόπουλου. Απευθύνεται σε μαθητές/-τριες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε παιδιά της Ε΄ & ΣΤ΄ Δημοτικού.

Περιέχει μια σύντομη περίληψη της εναρκτήριας σκηνής του βιβλίου, μια περιγραφή των ηρώων, μια σειρά από προτεινόμενες δραστηριότητες ΠΡΙΝ την ανάγνωση του βιβλίου και μια σειρά προτεινόμενες δραστηριότητες ΜΕΤΑ την ανάγνωση του βιβλίου. Όλες οι δραστηριότητες συνοδεύονται από οδηγίες για τον δάσκαλο/-α.

Οι ΠΡΙΝ την ανάγνωση του βιβλίου δραστηριότητες συμπεριλαμβάνουν ένα παιχνίδι ερωτήσεων με τον τίτλο «Τι πρέπει να ξέρεις για τους ακρίτες και τους Άραβες» που σκοπό έχει οι μαθητές/-τριες να γνωρίσουν τον κόσμο των ακριτών και των Αράβων, να αντιληφθούν το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δρουν οι ήρωες και να προετοιμαστούν καλύτερα για την ανάγνωση του βιβλίου. Οι ερωτήσεις αυτές, όπως και οι δραστηριότητες που ακολουθούν, μπορούν να υλοποιηθούν στην τάξη πριν την ανάγνωση του βιβλίου.

Οι ΜΕΤΑ την ανάγνωση του βιβλίου δραστηριότητες συμπεριλαμβάνουν ένα παιχνίδι ερωτήσεων μνήμης (οι μαθητές/-τριες προσπαθούν να θυμηθούν γεγονότα, φράσεις, λεπτομέρειες του βιβλίου), ασκήσεις δημιουργικής γραφής προκειμένου οι μαθητές/-τριες να εκφράσουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις που τους γέννησε το βιβλίο (για διαχρονικά θέματα που τίγονται, όπως η γενναιότητα, η σχέση κόρης-πατέρα, ο έρωτας, η φιλία, η πίστη, η θυσία, ο θάνατος, η μνήμη, η εφηβική ενηλικίωση), θεατρικές, μουσικοχορευτικές και εικαστικές δράσεις, ώστε οι μαθητές/-τριες να απελευθερώσουν τη φαντασία τους, να ζωγραφίσουν και να χαρούν.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Γιώργος Χατζόπουλος γεννήθηκε το 1964 στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε παιδαγωγικά στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, κοινωνιολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και συγκριτική λογοτεχνία σε μεταπτυχιακό επίπεδο στη Φιλοσοφική Σχολή του ΑΠΘ. Για ενήλικες έχει γράψει τα θεατρικά έργα: *Μοργκεντάου* (Πειραματική Σκηνή της Τέχνης–Θέατρο Αμαλία, 2007), *Πλατεία Εμπορίου ή πόσο καλό είναι το φως* (2004), *Δρακόλιμνη* (ΚΘΒΕ, 2018) και τη νουβέλα *Βγερού Γλυκά Φανού* (Αιώρα, 2016, Θέατρο Αυλαία).

Για εφήβους και νέους έχει γράψει τα μυθιστορήματα *Νι Πι – Ο τελευταίος πειρατής του Αιγαίου και το νερό της ζωής* (Εκδόσεις Πατάκη, 2018), *Μάζεψε το θάρρος σου, Ανδρώ*, (Εκδόσεις Πατάκη, 2020) και *Όνειρο πρώτο: Η απόδραση* από την τριλογία *Αγριόπαπιες*, (Εκδόσεις Πατάκη, 2021).

Μάζεψε το θάρρος σου, Ανδρώ

Εκπαιδευτικό υλικό για δραστηριότητες στη σχολική τάξη
Δραστηριότητες για τις τάξεις Ε΄ ΣΤ΄ Δημοτικού & Α΄ Β΄ Γ΄ Γυμνασίου

Περιεχόμενα

I. ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ sxolikivivliothiki.gr (σελ. 4)

II. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΞΕΚΙΝΑ (σελ. 5)

III. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ (σελ. 7)

A. Τι πρέπει να ξέρεις για τους ακρίτες και τους Άραβες (σελ. 7)

B. Τι μπορείς να σκεφτείς για το βιβλίο πριν το διαβάσεις (σελ. 11)

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ (σελ. 12)

Γ. Θυμήσου

Δ. Σκέψου και γράψε τι θα έκανες εσύ

Ε. Παίξε ρόλους

ΣΤ. Σχεδίασε την πορεία της Ανδώς & του Κοσμά

V. Ζήτησε την «Ανδρώ» σε θεατρική μορφή (σελ. 30)

I. Λίγα λόγια για τη sxolikivivliothiki.gr

Στις Εκδόσεις Πατάκη, με ιστορία σαράντα επτά χρόνων στο ελληνικό ποιοτικό βιβλίο, με πάνω από εκατόν είκοσι βραβευμένα βιβλία και δεκάδες διακρίσεις, μπορούμε να νιώθουμε υπερήφανοι για την εμπιστοσύνη εκπαιδευτικών και γονέων και όσων αναζητούν με πάθος τα καλύτερα παιδικά βιβλία.

Είχαμε από την αρχή την τύχη να μας εμπιστευτούν τα βιβλία τους οι πιο σημαντικοί Έλληνες και ξένοι δημιουργοί και στην πορεία να συναντήσουμε νέους ανθρώπους με τους οποίους ανοίξαμε νέες σελίδες στην ιστορία της παιδικής λογοτεχνίας.

Πιστεύουμε στη μαγεία της ανάγνωσης, πιστεύουμε ότι διαβάζοντας ο κόσμος μας διευρύνεται και γι' αυτό εργαζόμαστε για να δώσουμε την ευκαιρία στα παιδιά να ανακαλύψουν νέους κόσμους και να αλλάξουν το μέλλον τους.

Πιστεύουμε ότι στο σχολείο τα παιδιά πρέπει να έχουν την ευκαιρία να βρουν το «δικό τους» βιβλίο και ότι οι εκπαιδευτικοί είναι οι πιο κατάλληλοι «οδηγοί» τους στον μαγικό κόσμο της ανάγνωσης.

Για τον λόγο αυτό δημιουργήσαμε τη Σχολική Βιβλιοθήκη, ώστε δάσκαλοι και νηπιαγωγοί να έχουν έναν πολύτιμο βοηθό στην επιλογή των λογοτεχνικών βιβλίων, στις δράσεις φιλιαναγνωσίας, αλλά και στην οργάνωση της δικής τους βιβλιοθήκης, στο σχολείο ή στην τάξη. Εδώ οι εκπαιδευτικοί αλλά και οι γονείς θα βρίσκουν, πρώτοι απ' όλους, τις πιο πρόσφατες εκδόσεις παιδικών βιβλίων, προτάσεις ανάγνωσης, καλές πρακτικές, εκδηλώσεις για παιδιά και για εκπαιδευτικούς, διαγωνισμούς και εκπαιδευτικά πρόγραμμα που μπορούν να υλοποιήσουν στην τάξη, όπως είναι και αυτό που κρατάτε στα χέρια σας.

Μπείτε λοιπόν στη Σχολική Βιβλιοθήκη, για να βρείτε επιλεγμένα βιβλία γνώσεων, βιβλία για εκπαιδευτικούς και πολλά καλά λογοτεχνικά βιβλία, ταξινομημένα κατά ηλικία, τάξη και θέμα.

Γι' αυτό μην αργείτε:

Μπείτε σ' έναν κόσμο μαγικό.

Μπείτε στη Σχολική Βιβλιοθήκη!

II. Η ιστορία ξεκινά

Η Ανδρώ είναι η κόρη του Διγενή Ακρίτα και ζει σε μια πόλη στην άκρη της αυτοκρατορίας με τη μητέρα της. Είναι αγοροκόριτσο, πολύ ικανή στα όπλα, και μια μέρα κλέβει το θρυλικό σπαθί του πατέρα της που έχει απομείνει μισό, με σκοπό να ψάξει να βρει το άλλο του μισό. Όπως έχει μάθει, αν ενωθεί το σπαθί, τότε η δύναμή του θα είναι ανυπέβλητη. Η πραγματική αιτία όμως του ταξιδιού της είναι να μάθει την αλήθεια για τον πατέρα της –αν ζει ή αν πέθανε και πώς– γιατί πολλά ακούγονται, αλλά σε τίποτα δεν μπορεί να πιστέψει. Έτσι, ξεκινάει ένα ταξίδι για τα μέρη του Ευφράτη ποταμού με τον καλύτερο φίλο της, τον Κοσμά, ένα συνομήλικό της αγόρι που αντιμετωπίζει ανάλαφρα και με χιούμορ την περιπέτεια που ζουν. Στο δρόμο τους θα συναντήσουν μοναχούς, απελάτες, Αμαζόνες, δράκους και άλλα μεταφυσικά όντα, όπως τον Αλ- Μπουράκ, ένα φτερωτό άλογο που θα τους οδηγήσει στη Βαγδάτη. Εκεί θα γνωρίσει τον μισητό εχθρό του πατέρα της, τον Αλή Χαμδά, και θα ερωτευθεί τον θέτο γιο του, τον Σαλαντίν. Όμως η άσβεστη δίψα να μάθει την αλήθεια για τον πατέρα της –αλλά και για τον ίδιο της τον εαυτό– θα την οδηγήσει ακόμη πιο μακριά, εκεί που μόνο οι νεκροί κατοικούν, στον Κάτω Κόσμο.

II. Η ιστορία ξεκινά

Τα πρόσωπα είναι έτοιμα να αναλάβουν δράση:

ΑΝΔΩ	κόρη του Διγενή Ακρίτη
ΚΟΣΜΑΣ	φίλος της Ανδώς
ΕΥΔΟΚΙΑ	μητέρα της Ανδώς
ΔΟΥΚΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	κυβερνήτης της Λυκανδού και θείος της Ανδώς
ΠΑΤΕΡ ΑΒΑΚΟΥΜ	μοναχός
ΜΑΞΙΜΩ	αρχηγός των Αμαζόνων
ΑΠΕΛΑΤΕΣ	κλέφτες
ΔΡΑΚΟΝΤΑΣ	ανθρωπόμορφο, μεταφυσικό πλάσμα με υπερβολικές δυνάμεις
ΑΛ-ΜΠΟΥΡΑΚ	το φτερωτό άλογο του Μωάμεθ
ΑΛΗ ΧΑΜΔΑ	πρωτοαμιράς της Βαγδάτης και μισητός εχθρός του Διγενή Ακρίτη
ΣΑΛΑΝΤΙΝ	θετός γιος του Αλή Χαμδά, βασιλιά της Βαγδάτης
ΔΕΛΧΕΜΑ	μία από τις 4 νόμιμες συζύγους του Αλή Χαμδά
ΑΜΠΟΥ ΙΜΠΝ ΜΠΑΤΟΥΤΑ	μουσουλμάνος εξερευνητής
ΛΑΪΛΑ	Περσίδα προφήτισσα
ΚΕΡΒΕΡΟΣ	φύλακας του Κάτω Κόσμου
ΧΑΡΟΝΤΑΣ	μεταφυσικό πλάσμα που παίρνει τις ψυχές των ανθρώπων και τις μεταφέρει στον Κάτω Κόσμο
ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΗΣ	ηρωική μορφή των ακριτικών τραγουδιών, με πατέρα Άραβα και μητέρα Ελληνίδα

III. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

A. Τι πρέπει να ξέρεις για τους ακρίτες και τους Άραβες

1. Τι ήταν οι ακρίτες;

- α. Μισθοφόροι στρατιώτες
- β. Φύλακες των συνόρων
- γ. Δημόσιοι υπάλληλοι

2. Γιατί ονομάστηκαν ακρίτες;

- α. Επειδή κατάγονταν από την Κρήτη
- β. Επειδή φυλούσαν τα άκρα (δηλ. τα σύνορα)
- γ. Επειδή ασκούσαν κριτική στον αυτοκράτορα

3. Πότε ήτανε η εποχή της δόξας των ακριτών;

- α. 2ος-5ος αιώνας
- β. 6ος – 10ος αιώνας
- γ. 11ος -14ος αιώνας

4. Οι ακρίτες, εκτός από το να φυλάνε τα σύνορα, ασχολούνταν

- α. με το εμπόριο
- β. με τις τέχνες και τα γράμματα
- γ. με τη γεωργία και το κυνήγι

5. Τα ανταλλάγματα που έδινε η Βυζαντινή Αυτοκρατορία στους ακρίτες για τις υπηρεσίες τους ήτανε

- α. χρήματα και χρυσάφι
- β. γη, άλογα και όπλα
- γ. εμπορεύματα

6. Βασικός εχθρός των ακριτών ήτανε

- α. οι Άραβες
- β. οι Σλάβοι
- γ. οι Ρώσοι

7. Οι βίγλες των ακριτών ήτανε

- α. βίλες
- β. φυλάκια
- γ. παλάτια

III. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

A. Τι πρέπει να ξέρεις για τους ακρίτες και τους Άραβες

8. Ποιο ήταν το χρέος των βιγλατόρων;

- α. όταν δουν τον εχθρό, να κρυφτούν
- β. όταν δουν τον εχθρό, ν' ανάψουν φωτιές και να ειδοποιήσουν την πόλη
- γ. όταν δουν τον εχθρό, να επιτεθούν

9. Η λέξη «Μάραντον» με την οποία αποκαλούν οι Πόντιοι τον Διγενή σημαίνει

- α. αυτός που δε μαραίνεται ποτέ, που είναι αθάνατος
- β. αυτός που δε μαθαίνει ποτέ, που είναι αγράμματος
- γ. αυτός που δε φοβάται ποτέ, που είναι γενναίος

10. Ποιοι από τους παρακάτω ήρωες ήταν γνωστοί ακρίτες;

- Βασίλειος Διγενής
- Τσαμαδός
- Αρμούρης
- Θεοφύλακτος
- Ερωτόκριτος
- Κρητικός
- Ιάσοντας

11. Για τον Διγενή Ακρίτη έχουν τραγουδήσει

- α. στην Κύπρο
- β. στον Πόντο
- γ. στη Μικρά Ασία
- δ. στην Κρήτη
- ε. στη Μακεδονία

12. Πόσο διαρκούσε η βυζαντινή ώρα;

- α. 60 λεπτά
- β. 45 λεπτά
- γ. 45 έως 75 λεπτά ανάλογα με την εποχή

13. Η πόλη Μάγγε, η ιερή πόλη των μουσουλμάνων, είναι σήμερα γνωστή ως

- α. Μεδίνα
- β. Μέκκα
- γ. Δαμασκός

III. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

A. Τι πρέπει να ξέρεις για τους ακρίτες και τους Άραβες

14. Συμπλήρωσε το όνομα της κάθε φυλής με την περιγραφή που της ταιριάζει:
 (Τούρκοι, Σαρακηνοί, Ρωμανοί, Κούρδοι).

	νομαδική αραβική φυλή από τη Χερσόνησο του Σινά
	φυλή που ζει κοντά στο όρος Αραράτ
	οι ελληνικοί πληθυσμοί της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας
	φυλές με καταγωγή από τη Μογγολία και τη ΝΑ Σιβηρία οι οποίες μετανάστευαν κατά κύματα στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία

15. Ο τίτλος του «χατζή» είναι ένας τιμητικός τίτλος για τους μουσουλμάνους που τον αποκτάει όποιος:

- α. πηγαίνει και προσκυνάει την Κάαμπα στη Μέκκα
- β. πηγαίνει στη Μεδίνα, την πόλη που γεννήθηκε ο Μωάμεθ
- γ. πηγαίνει για σαράντα ημέρα στην έρημο

16. Τι σημαίνουν οι παρακάτω αραβικές λέξεις στα Ελληνικά;

Ράμανταν ή Ραμαζάνι / σαλάμ μαλέκουμ / αλέικουμ σαλάμ / Μουχάμαντ / ιτζιχάντ / μουτζταχιντούν / μουεζίνης / ιμάμης / σαρία / κισμέτ / σούνα

ο ισλαμικός θρησκευτικός κώδικας ζωής	
η μεγαλύτερη θρησκευτική γιορτή των μουσουλμάνων	
ρήσεις, πρακτικές, διδασκαλίες του Μωάμεθ	
ιερός πόλεμος των μουσουλμάνων εναντίον των απίστων	
ο Θεός μαζί σας	
ειρήνη υμίν	
Μωάμεθ	
εκείνοι που προσπαθούν να διαδώσουν το Κοράνι και τη σούνα	
εκείνος που αναγγέλλει την ώρα της προσευχής	
καθοδηγητής, η κεφαλή της μουσουλμανικής κοινότητας	
πεπρωμένο, μοίρα	

III. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

A. Τι πρέπει να ξέρεις για τους ακρίτες και τους Άραβες

17. Τι σημαίνει στα αραβικά η Βαγδάτη (Μαντίνα αλ – Σαλάμ);

- α. η πόλη της Ανατολής
- β. η πόλη της ειρήνης
- γ. η πόλη του Μωάμεθ

18. Τα αραβουργήματα είναι

- α. ευθείες και παράλληλες γραμμές που δε συναντιούνται ποτέ
- β. καμπύλες γραμμές με ελικοειδή τροχιά που επαναλαμβάνονται ξανά και ξανά
- γ. ομόκεντροι κύκλοι που επαναλαμβάνονται ξανά και ξανά

19. Γιατί οι Άραβες βεδουίνοι βάζουν τα μάτια τους;

- α) για ομορφιά
- β) για να προστατευθούν από τις ακτίνες του ήλιου
- γ) για να μη φωσφορίζουν τη νύχτα

20. Πόσο ψηλά μπορεί να φτάσει η θερμοκρασία στην έρημο;

- α) 50°C
- β) 60°C
- γ) 70°C

III. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

B. Τι μπορείς να σκεφτείς για το βιβλίο πριν το διαβάσεις

21. Τι σου έρχεται στον νου όταν διαβάζεις τον τίτλο του βιβλίου;
Γιατί πρέπει να μαζέψει το θάρρος της η Ανδρώ;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

22. Γράψε 2-3 λέξεις που σου έρχονται στον νου όταν διαβάζεις τις παρακάτω λέξεις.

ηρωισμός	αλήθεια	φιλία	έρωτας	θυσία	θάνατος

23. Αφού διαβάσεις την εναρκτήρια σκηνή του βιβλίου, μπορείς να φανταστείς μια δική σου σύντομη πλοκή; Δηλαδή να φανταστείς πώς θα εξελιχτεί η ιστορία;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ **ΜΕΤΑ** ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γ. Θυμήσου

1. Πότε διαδραματίζεται η ιστορία του βιβλίου;

- α. 1081
- β. 981
- γ. 681

2. Από πού καταγόταν η Ανδών;

- α. Από την Καισάρεια
- β. Από τη Λυκανδών
- γ. Από τη Σεβάστεια

3. Τι έκλεψε η Ανδών από το κυβερνείο;

- α. το μισό από το σπασμένο Ιερό Σπαθί του Αλή Χαμδά
- β. το μισό από το σπασμένο Ιερό Σπαθί του Χοσδρόη
- γ. το μισό από το σπασμένο Ιερό Σπαθί της Μαξιμώς

4. Η Λυκανδών ήτανε κτισμένη

- α. σε ομόκεντρους κύκλους
- β. σε ομόκεντρα τρίγωνα
- γ. σε ομόκεντρα τετράγωνα

5. Ποιος πίστευε στα σημάδια που φανερώνουν τη μοίρα;

- α. ο θείος της Ανδών
- β. η μητέρα της Ανδών
- γ. ο παππούς της Ανδών

6. Βρες ποιος ήρωας του βιβλίου περιγράφεται παρακάτω:

«Φορούσε έναν πορφυρό χιτώνα, εφαρμοστές περισκελίδες και ανατολικού τύπου υποδήματα. Στα μαλλιά του, που ήταν κατάξανθα και λαμποκοπούσαν, ένδειξη ότι τα φρόντιζε με καλλυντικά –πιθανότατα από αυγά κοράκων– φορούσε ένα χρυσό κόσμημα, το οποίο συγκρατούσε τις μπούκλες του πάνω από το μέτωπό του...».

- α. ο Διγενής Ακρίτης
- β. ο πάτερ Αβακούμ
- γ. ο Δούκας Θεόδωρος

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γ. Θυμήσου

7. Ποιος ήρωας του βιβλίου έχει μικροκαμωμένο σώμα, με λιγνά σαν καλαμιές ποδαράκια και φουντωτά κόκκινα σαν τη φωτιά μαλλιά;

- α. ο Σαλαντίν
- β. ο Κοσμάς
- γ. ο Αγησίλαος

8. Συμπλήρωσε τα ονόματα των μεταφυσικών πλασμάτων που εμφανίζονται στο βιβλίο με τις παρακάτω λέξεις:

(ο αργαλειός της μοίρας, φύλακας του Κάτω Κόσμου, ο δράκος, το φτερωτό άλογο του Προφήτη, ο κύριος του Κάτω Κόσμου)

- α. Θάρρος .....
- β. Αλ-Μπουράκ .....
- γ. ο Κέρβερος .....
- δ. Λάιλα .....
- ε. Χάροντας .....

9. Τι έσωσε την Ανδώ και τον Κοσμά όταν κινδύνευαν να τους ανακαλύψει ο Χάροντας με το σκυλί του στο Φαράγγι των Νεκρών;

- α. η στριγκλιά μιας νυφίτσας
- β. η στριγκλιά μιας κουκουβάγιας
- γ. η στριγκλιά μιας νυχτερίδας

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γ. Θυμήσου

10. Θυμήσου σε ποιο μέρος συναντά η Ανδῶ και ο Κοσμάς τα παρακάτω ζώα.

ένας σπίνος	πετάνε πάνω από τον Δούκα
ένα ποντίκι	κρυμμένος στα φύλλα
ένα κοπάδι κουρούνες	στη φυλακή
μία αλεπού	στο δάσος
μια οχιά	στη λίμνη της Ανησυχίας
ένας μοναχικός λύκος	έξω από το μοναστήρι
το γεράκι	δίπλα στον Τίγρη ποταμό
ένας λαγός	στην καλύβα της Μαξιμώς
ένας σκορπιός	στο πατρικό της σπίτι στον Αφράτη
ένα κοπάδι πέρδικες	στην έρημο

11. Ποια από τα παρακάτω πρόσωπα του βιβλίου υπάρχουν και στο έπος του Διγενή Ακρίτη;

- α. Αλή Χαμδά
- β. Κοσμάς
- γ. Ανδῶ
- δ. Ροδόκλεια η πρωτοαμαζόνα
- ε. Μαυραϊλής
- στ. πάτερ Αβακούμ
- ζ. Λάιλα
- η. Μαξιμώ

12. Σύμφωνα με τον γέροντα Θεόφραστο, ο Διγενής είχε αδύναμη και παρορμητική καρδιά γιατί

- α. είχε αίμα τούρκικο
- β. είχε αίμα αράβικο
- γ. είχε αίμα περσικό

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γ. Θυμήσου

13. Τι ήταν αυτό που θύμωσε περισσότερο την Ανδώς;

- α. ότι ο πατέρας της ερωτεύτηκε μία άλλη γυναίκα και άφησε την μητέρα της
- β. ότι ο πατέρας της πρόδωσε την πατρίδα του
- γ. ότι ο πατέρας της την εγκατέλειψε

14. Πώς εκδηλώθηκε ο θυμός της Ανδώς λίγο μετά την αποχώρησή τους από τη Μονή;

- α. κοροϊδεύοντας τον Κοσμά
- β. συνεχίζοντας να κτυπά με το σπαθί της τον νεκρό λύκο
- γ. σιωπώντας για ώρα

15. Στον καταυλισμό των Αμαζόνων απαγορεύονταν

- α. τα παιδιά
- β. τα ζώα
- γ. οι άντρες

16. Ποιος νίκησε στη μάχη του Διγενή Ακρίτη με τη Μαξιμώ;

- α. κανείς
- β. ο Διγενής
- γ. η Μαξιμώ

17. Σύμφωνα με τη Μαξιμώ, ποιος σκότωσε τον Διγενή Ακρίτη;

- α. οι ακρίτες
- β. οι Πέρσες
- γ. οι Σαρακηνοί (Άραβες)

18. Πόσες μέρες είναι καλοδεχούμενος ένας επισκέπτης στους βεδουίνους της ερήμου;

- α. τρεις
- β. δέκα
- γ. δεκατρείς

19. Σύμφωνα με τους 4 πρώην ακρίτες και νυν απελάτες, ο Διγενής Ακρίτης;

- α. ζει στη Βαγδάτη και οργανώνει τον στρατό του Αλή Χαμδά
- β. ζει στην Περσία
- γ. σκοτώθηκε στον Τίγρη ποταμό

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γ. Θυμήσου

20. Ποια είναι τα αγαπημένα πουλιά της Ανδώς;

- α. τα αηδόνια
- β. οι σπίνοι
- γ. οι καρδερίνες

21. Ποιο είναι το παιδί του Ερέβους και της Νύχτας, το αδέρφι της Απάτης, της Νέμεσης, του Γήρατος και του Ονείρου;

- α. Ο Αλή Χαμδά
- β. Ο Χάροντας
- γ. Ο Διγενής

22. Βάλε x στα ποτάμια που συνάντησαν η Ανδώ και ο Κοσμάς στον δρόμο τους.

- Αράξης (   )
- Ευφράτης (   )
- Τίγρης (   )
- Ιορδάνης (   )

23. Ποιος έσωσε τον Κοσμά από τον δράκοντα με το όνομα Θάρρος;

- α. ο Αλή Χαμδά
- β. το φτερωτό άλογο του Μωάμεθ
- γ. ο Σαλαντίν

24. Τι σχήμα είχε η πόλη της Βαγδάτης;

- α. τετράγωνο
- β. τριγωνικό
- γ. κυκλικό

25. Γιατί η Αϊσα δεν μπορεί να πάει μαζί με τους άλλους στη γιορτή του Ραμαζανιού;

- α. το απαγορεύει η σαρία επειδή είναι γυναίκα
- β. το απαγορεύει η οικογένειά της
- γ. επειδή κατάγεται από φτωχική οικογένεια

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γ. Θυμήσου

26. Πότε ένωσε τσιμπήματα ζήλιας στο στομάχι ο Κοσμάς;

- α. όταν είδε την Ανδώ να φεύγει με τον Σαλαντίν από το πανηγύρι
- β. όταν είδε την Ανδώ να κερδίζει την εύνοια του Αλή Χαμδά
- γ. όταν είδε τη Δελχεμά και σκέφτηκε τη μητέρα του

27. Ο Σαλαντίν ήταν:

- α. μισός Άραβας και μισός Πέρσης
- β. μισός Άραβας και μισός Τούρκος
- γ. μισός Άραβας και μισός Κούρδος

28. Πόσες ώρες πάλευαν ο Διγενής και ο Χάροντας;

- α. δύο
- β. τρεις
- γ. τέσσερις

29. Πόσες είναι οι είσοδοι στον Κάτω Κόσμο;

- α. μία
- β. δύο
- γ. πολλές

30. Γιατί ο Σαλαντίν δεν μπορεί να συνοδέψει την Ανδώ στον Κάτω Κόσμο;

- α. γιατί πρέπει να πάει με τον πατριό του στη Μάγγε (Μέκκα)
- β. γιατί θίχθηκε που η Ανδώ τού το ζήτησε σαν αντάλλαγμα για να τον παντρευτεί
- γ. γιατί φοβόταν ότι θα πεθάνουν και οι δυο εκεί

31. Τι συμβούλεψε η Λάιλα την Ανδώ και τον Κοσμά;

- α. να μην πάνε στον Κάτω Κόσμο
- β. να βάλουν σημάδια για να μπορέσουν να επιστρέψουν
- γ. να πάρουν μαζί τους αρκετά χρήματα για να δωροδοκήσουν τον Χάρο

32. Ο Κέρβερος που εμφανίστηκε μπροστά τους ήτανε

- α. ένας σκύλος με πενήντα κεφάλια και ουρά δράκου
- β. ένας δράκος με σώμα λιονταριού
- γ. ένα φίδι με τρία κεφάλια

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γ. Θυμήσου

33. Ποια ήταν τα τελευταία λόγια του Κοσμά πριν ξεψυχήσει;

α. «Δε θα σε αφήνα ποτέ μόνη...»

β. «Μην κλαις και μη λυπάσαι...»

γ. «Ανάποδα γίνανε τα πράγματα...»

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Δ. Σκέψου και...

34. Επίλεξε ποια νομίζεις πως είναι η μεγαλύτερη διαφορά Ρωμανών και Αράβων:

- α. η άποψή τους για τη μοίρα (κισμέτ) και η σημασία του στη ζωή μας
- β. η άποψή τους για τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία
- γ. ο θρησκευτικός φανατισμός

35. Ιεράρχησε (1-10) τις παρακάτω προτάσεις από τη σημαντικότερη στη λιγότερο σημαντική: «Σύμφωνα με τη γνώμη μου, το βιβλίο...».

Τονίζει την αξία της περιπέτειας και του ταξιδιού στη ζωή μας	
Διαπραγματεύεται τη σχέση χριστιανισμού – μωαμεθανισμού	
Είναι η πορεία της έφηβης Ανδώς προς την ενηλικίωση	
Τονίζει την ανάγκη τα παιδιά να ξεπερνούν τις επιταγές των γονιών τους και να χαράζουν τη δική τους πορεία	
Είναι ένα σχόλιο για τη σχέση κόρης - πατέρα (Ανδώ - Διγενής Ακρίτης)	
Διαπραγματεύεται τη σχέση του αραβικού με τον ελληνικό πολιτισμό	
Μιλάει για τον φόβο του θανάτου και πώς αυτός μπορεί να ξεπεραστεί	
Τονίζει την αξία της φιλίας και του έρωτα	
Τονίζει την αξία της φιλίας και του έρωτα	
Είναι μία καταδίκη του πολέμου και της βίας και ένας ύμνος στη ζωή, στην ειρήνη	

36. Φαντάσου πώς κύλησε η ζωή της Ανδώς και του Σαλαντίν τα επόμενα χρόνια.

.....

.....

.....

.....

.....

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Δ. Σκέψου και...

37. Επίλεξε σε καθένα από τα παρακάτω διλήμματα τι θα έκανες εσύ στη θέση της Ανδώς:

Όταν η μητέρα μου θα με συμβούλευε να μη βγεις από τα τείχη της Λυκανδού	θα την άκουγα	δε θα την άκουγα
Όταν ο Αγησίλαος και ο Γιάννος δε θα δέχονταν να έρθουν μαζί μου,	θα έμενα στη Λυκανδό	θα συνέχιζα το ταξίδι μου
Όταν θα ήμουν στη φυλακή,	θα δήλωνα μετάνοια στον θείο μου, τον Δούκα Θεόδωρο	δε θα μετάνιωνα και θα συνέχιζα το ταξίδι
Όταν θ' άκουγα από τον ηγούμενο ότι ο πατέρας μου είχε ερωμένη,	θα ένιωθα απογοητευμένος/η, θα τα παρατούσα και θα επέστρεφα σπίτι μου	δε θα τον πίστευα και θα συνέχιζα να ψάχνω τον πατέρα μου και το Ιερό Σπαθί
Όταν η Μαξιμώ θα μου πρότεινε να γίνω αρχισμαζόνα της,	θα το δεχόμουν	δε θα το δεχόμουν
Όταν η Δελχεμά θα μου πρότεινε να ζητήσω ότι θέλω,	θα ζητούσα χρήματα, πλούτη και εξουσία	θα ζητούσα να μάθω την αλήθεια για τον πατέρα μου
Όταν θα ερχόταν ο Σαλαντίν μαζί με τη συνοδεία του καβάλα επάνω στα άλογα και θα μου ανακοίνωνε την εκστρατεία των Ρωμανών εναντίον των Αράβων,	θα επέστρεφα μαζί του στη Βαγδάτη και θα πολεμούσα στο πλάι του	θα συνέχιζα την πορεία μου για τη λίμνη Αλ Ντουρ και τον Κάτω Κόσμο
Όταν θα έβλεπα τον Γιάννο και τον Αγησίλαο στο απόσπασμα των Ρωμανών,	θα πήγαινα μαζί τους	θα συνέχιζα το ταξίδι μου στον Κάτω Κόσμο
Όταν ο Χάροντας θα μου πρόσφερε τη ζωή μου, αρκεί να έφευγα εκείνη την ώρα,	θα το δεχόμουν και θα γύριζα στον Επάνω Κόσμο	δε θα το δεχόμουν και θα μονομαχούσα μαζί του

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Δ. Σκέψου και...

39. Επινόησε έναν χαρακτήρα (Ρωμανό, Άραβα ή φανταστικό ον) που θα μπορούσε να συμμετέχει στο βιβλίο.

Δώσε του ένα όνομα	
Περίγραψε τον εξωτερικά	
Πες λίγα λόγια για τον χαρακτήρα του	
Επινόησε ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό (ή περισσότερα) που θα έχει μόνο αυτός και κανένας άλλος	
Βρες έναν τρόπο να συνδεθεί ο χαρακτήρας σου με την ιστορία της Ανδώς που ξέρουμε μέχρι τώρα.	

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Δ. Σκέψου και...

40. Σκίτσαρε τον χαρακτήρα που επινόησες

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Δ. Σκέψου και...

41. Προσπάθησε να γράψεις κι εσύ ένα τραγούδι που θα σου έδινε θάρρος αν περπατούσες μέσα σ' ένα δάσος ή αν έκανες ένα ταξίδι σαν της Ανδώς και του Κοσμά

	«Για ύπνο ποτέ δε πάμε,
	καινούρια αστέρια ζητάμε.
	Νύχτες τα βουνά ανεβαίνουμε,
	μέρες τους κάμπους διαβαίνουμε.
	Κι η είναι αγάπη νερό που κυλάει,
	άσ' τη να φύγει, άσ' τη να πάει...»

42. Ταίριαξε τις λέξεις κι ύστερα ανακάλυψε τι μπορούν να σημαίνουν μεταφορικά οι ονομασίες των τόπων από όπου περνάει η Ανδώ στο ταξίδι της:

(Κόκκινο, Άγρια, Νεκρών, Βροχής, Ανησυχίας, Μοναξιάς, Μεγάλο, Μαγεμένοι, Κάτω

το _____ Βουνό	
οι _____ Λόφοι	
το ποταμάκι της _____	
η Λίμνη της _____	
η _____ Κοιλάδα	
η Έρημος της _____	
το _____ ποτάμι	
το Φαράγγι των _____	
_____ Κόσμος	

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Δ. Σκέψου και...

43. Πώς ένιωσες όταν στο τέλος του βιβλίου η Ανδώ συναντά επιτέλους τον πατέρα της στον Κάτω Κόσμο;

- α. απογοήτευση γιατί ο πατέρας της δεν τη θυμάται
- β. ανακούφιση που ο πατέρας δε θυμάται όλα όσα έζησε στον Απάνω Κόσμο, γιατί αν τα θυμότανε, θα ήτανε δυστυχισμένος εκεί στον Κάτω Κόσμο
- γ. χαρά που ο πατέρας της τη βοήθησε έστω και την τελευταία στιγμή να ξεφύγει από τον Κάτω Κόσμο

44. Πώς ένιωσες όταν κατάλαβες ότι το Ιερό Σπαθί δεν είχε καμία πραγματική δύναμη;

- α. έκπληξη και απογοήτευση
- β. έκπληξη και ανακούφιση
- γ. το περίμενα

45. Συμπλήρωσε τις μεταφορές και τις παρομοιώσεις που υπάρχουν στο βιβλίο:

«Έβλεπες τα δύο ποτάμια, τον Τίγρη και τον Αφράτη, να απλώνονται σαν δυο τεράστια ασημένια _____».

«Φρένιασε τότε εκείνο (το λιοντάρι) κι άρχισε να μουγκρίζει, να βρυχάται, να πηδάει και να γυρίζει γύρω γύρω σαν _____».

«Μέσα του όμως μία μικρή ελπίδα σαν _____ μιας πυγολαμπίδας σιγόκαιε».

«Ένα απαλό αεράκι φύσηξε και τα κλαδιά του δέντρου _____ ένα μυστικό τραγούδι».

«Ο ιδρώτας της κυλούσε _____ και τα πνευμόνια της είχαν λαχανιάσει...»

«Τα ξύλινα σκαλοπάτια _____ κάτω από το βάρος του σώματός της...»

«Ήτανε δεμένος σαν _____».

«Μοναχά ο χρόνος _____ αργά».

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Δ. Σκέψου και...

46. Βρες συνώνυμα των λέξεων και αντικατάστησέ τις στις προτάσεις:

- άρων άρον = Έφευγαν .....
- μαντάτο = Ορίστε το.....
- καρτερούμε = Όχι θα την.....
- αγριομίλησε = Ο Γιάννος της .....
- αποκαρδιωμένος = «Μπα, κανείς» έκανε .....
- σκίρτημα = Ένωσε ένα ..... μέσα του
- αποκαμαρώνω = ... το θράσος σου!
- ανέσπερος = Ο ήλιος θα έμενε καρφωμένος εκεί ψηλά .....
- προτρέχω = Που στο τρέξιμο ..... τα ελάφια και τ' αγρίμια.
- περισωρεύει = ... φουστάτα (στράτο) από Σαρακηνούς και Πέρσες.

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ε. Παίξε ρόλους

47. Χορογράφησε μια μουσικοχορευτική μάχη

Χορογραφήστε μια σκηνή της μάχης (είτε με σπαθιά είτε με δόρατα είτε και με τα δύο). Δημιουργήστε δύο ομάδες, την ομάδα των ακριτών και την ομάδα των Αράβων. Βάλτε τες να είναι παρατεταγμένες η μία απέναντι στην άλλη. Ορίστε δύο αρχηγούς που θα ηγούνται της κάθε ομάδας. Ο/η κάθε αρχηγός πρέπει να κάνει μια ρυθμική κίνηση προς τα εμπρός, που θα συνοδεύεται από ρυθμικό ήχο. Αυτό θα το επαναλάβει πέντε φορές. Η ομάδα του παρακολουθεί και στη συνέχεια επαναλαμβάνει το ίδιο μοτίβο σε σχηματισμό γραμμής. Όταν η μία ομάδα επιτίθεται, η άλλη οπισθοχωρεί. Μετά το τέλος της πρώτης σκηνής, ο αρχηγός κάθε ομάδας παραχωρεί τη θέση του στον επόμενο μαθητή/-τρια. Αυτός πάλι χορογραφεί μια καινούρια κίνηση που η ομάδα του τη μιμείται. Στο τέλος με αυτό τον τρόπο δημιουργείται μια μουσικοχορευτική μάχη.

48. Ανακριτική καρτέλα

Με την καθοδήγηση του/της εμπυχωτή/-τριας, οι μαθητές/-τριες μπορούν να «ανακρίνουν» τρεις από τους/τις ήρωες/ηρωίδες της δικής τους επιλογής (Ανδώ, Κοσμά, Σαλαντίν). Ο/η εμπυχωτής/-τρια ενημερώνει τα παιδιά πως στόχος της δραστηριότητας είναι η κατανόηση της συμπεριφοράς του κάθε ήρωα. Ένας μαθητής/τρια υποδύεται κάποιον ήρωα ή ηρωίδα του βιβλίου και οι υπόλοιποι μαθητές του/της κάνουν ερωτήσεις σχετικά με τον χαρακτήρα του και τη δράση του. Για παράδειγμα: «Γιατί είπες αυτό;...», «Γιατί έκανες εκείνο...;»

49. Ακρίτες και Άραβες

Με την καθοδήγηση του/της εμπυχωτή/-τριας, οι μαθητές/-τριες χωρίζονται σε δύο ομάδες: σε ναύτες του ελληνικού στόλου και σε πειρατές. Η κάθε ομάδα επιλέγει εναλλάξ τρία άτομα για να μιμηθούν τους ήρωες του βιβλίου. Η κάθε ομάδα προσπαθεί να πείσει την άλλη ότι η δική της δράση είναι σωστή. Ο εμπυχωτής δάσκαλος/-α προσπαθεί να ενθαρρύνει τους μαθητές/-τριες να πουν τις απόψεις τους.

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ε. Παίξε ρόλους

47. Χορογράφησε μια μουσικοχορευτική μάχη.

Χορογραφήστε μια σκηνή της μάχης (με σπαθιά είτε με δόρατα είτε και με τα δύο). Δημιουργήστε δύο ομάδες, την ομάδα των Ακριτών και την ομάδα των Αράβων. Βάλτε τες να είναι παρατεταγμένες η μία απέναντι στην άλλη. Ορίστε δύο αρχηγούς που θα ηγούνται της κάθε ομάδας. Ο/η κάθε αρχηγός πρέπει να κάνει μια ρυθμική κίνηση προς τα εμπρός, που θα συνοδεύεται από ρυθμικό ήχο. Αυτό θα το επαναλάβει πέντε φορές. Η ομάδα του παρακολουθεί και στη συνέχεια επαναλαμβάνει το ίδιο μοτίβο σε σχηματισμό γραμμής. Όταν η μία ομάδα επιτίθεται, η άλλη οπισθοχωρεί. Μετά το τέλος της πρώτης σκηνής, ο αρχηγός κάθε ομάδας παραχωρεί τη θέση του στον επόμενο μαθητή/-τρια. Αυτός πάλι χορογραφεί μια καινούρια κίνηση που η ομάδα του τη μιμείται. Στο τέλος με αυτό τον τρόπο δημιουργείται μια μουσικοχορευτική μάχη.

48. Ανακριτική καρτέλα.

Με την καθοδήγηση του/της εμπυχωτή/-τριας, οι μαθητές/-τριες μπορούν να «ανακρίνουν» τρεις από τους/τις ήρωες/ηρωίδες της δικής τους επιλογής (Ανδώ, Κοσμά, Σαλαντίν). Ο/η εμπυχωτής/-τρια ενημερώνει τα παιδιά πως στόχος της δραστηριότητας είναι η κατανόηση της συμπεριφοράς του κάθε ήρωα. Ένας μαθητής/τρια υποδύεται κάποιον ήρωα ή ηρωίδα του βιβλίου και οι υπόλοιποι μαθητές του/της κάνουν ερωτήσεις σχετικά με τον χαρακτήρα του και τη δράση του. Για παράδειγμα: «Γιατί είπες αυτό;...» «Γιατί έκανες εκείνο...;»

49. Ακρίτες και Άραβες.

Με την καθοδήγηση του/της εμπυχωτή/-τριας, οι μαθητές/-τριες χωρίζονται σε δύο ομάδες: σε ναύτες του ελληνικού στόλου και σε πειρατές. Η κάθε ομάδα επιλέγει εναλλάξ τρία άτομα για να μιμηθούν τους ήρωες του βιβλίου. Η κάθε ομάδα προσπαθεί να πείσει την άλλη ότι η δική της δράση είναι σωστή. Ο εμπυχωτής δάσκαλος/-α προσπαθεί να ενθαρρύνει τους μαθητές/-τριες να πουν τις απόψεις τους.

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΣΤ. Σχεδιάσε την πορεία της Ανδώς και του Κοσμά

50. Χάραξε το ταξίδι της Ανδώς και του Κοσμά από τη Λυκανδό μέχρι...

IV. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ζ. Θεατρική εκδοχή

Όποιος εκπαιδευτικός επιθυμεί να ανεβάσει με τους μαθητές/-τριες της τάξης του σε παράσταση το βιβλίο *Μάζεψε το θάρρος σου, Ανδών* του Γιώργου Χατζόπουλου, μπορεί να στείλει μήνυμα στο ekdiloseis@patakis.gr ζητώντας να του αποσταλεί το βιβλίο σε θεατρική διασκευή.

Επίσης, για οποιαδήποτε άλλη πληροφορία ή βοήθεια μπορείτε να απευθυνθείτε και στον συγγραφέα Γιώργο Χατζόπουλο στο ghatzop@hotmail.com